

Flerspråkiga föräldrars erfarenheter av Språkstart Halland – en analys utifrån beteendeförändringsteori

Forskning visar att små barns språkutveckling påverkas av den språkliga miljön i hemmet. Både kvantitet och kvalitet i språkstimulansen har visats vara betydelsefull. Flerspråkighet är aldrig en orsak till språkliga svårigheter. Däremot kan flerspråkighet ibland förekomma tillsammans med flera riskfaktorer för språklig sårbarhet. Tidiga insatser kan stödja barns språkutveckling genom att främja språkstimulerande aktiviteter i hemmet på ett eller flera språk. För att uppnå detta behöver insatserna stödja och stärka språkstimulerande vanor i familjens vardag.

Inom Språkstart Halland erbjuds familjer språkgåvor med böcker, leksaker, rim och ramsor då barnet är 6 och 11 månader gammalt. Vid ett enskilt möte med bibliotekspersonal, ofta i hemmiljö, får familjen information och inspiration gällande tidig språkstimulans. Vid 3 år erbjuds ytterligare en språkgåva genom förskolan. Böckerna i språkpaketen har text på svenska och mycket bilder. Informationsmaterial finns tillgängligt på 16 olika språk. Flerspråkiga familjer uppmuntras att prata om innehållet i böckerna på alla sina språk. Insatsen är universell och erbjuds till alla familjer i de områden där den bedrivs.

Studien undersökte erfarenheterna av Språkstart Halland hos 15 föräldrar med ett annat förstaspråk än svenska. Föräldrarna intervjuades i enskilda intervjuer, tolk användes vid behov. Den inledande analysen resulterade i tre huvudkategorier: (1) Ökade möjligheter till språkinlärning på flera språk genom ökad kunskap och lättillgängliga verktyg och strategier, (2) Värdefullt stöd utöver förväntningarna – den sociala kontexten är viktig, och (3) Att hitta vägar i föräldraskapet i en ny sociokulturell kontext.

Därefter applicerades ett teoretiskt ramverk för beteendeförändring; *Behaviour Change Wheel (BCW)*. Ramverket beskriver olika strategier som interventioner kan använda för att påverka beteende, så kallade *interventionsfunktioner*. Baserat på föräldrarnas beskrivningar kunde fem av nio interventionsfunktioner inom BCW identifieras som relevanta för Språkstart Halland; utbildning, motiverande kommunikation, träning, miljöomstrukturering och modellering. Dessa interventionsfunktioner har tillsammans potential att påverka samtliga tre komponenter som enligt BCW beskrivs bidra till beteendeförändring; *motivation*, *förmåga* och *möjlighet* att till exempel läsa med sitt barn. Insatsen har därmed utifrån ett beteendeförändringsperspektiv potential att främja ökade språkstimulerande aktiviteter i hemmet.

Hanna Dyne

Leg. logoped och doktorand vid enheten för logopedi, Göteborgs universitet

hanna.dyne@neuro.gu.se

Dyne, H., Henriksson, I., Persson, C., & Carlsson, E. (2026). Multilingual parents' experiences of an early language and literacy intervention: A qualitative study using the Behaviour Change Wheel. *Folia Phoniatrica et Logopaedica*, 1-27.
doi.org/10.1159/000552090